

بیانات در دیدار مسئولان و دست‌اندرکاران حج هفتم ذی‌القعده ۱۴۳۶ - 31 / مرداد / 1394

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (۱)

خیلی خوش آمدید برادران و خواهران عزیز، دست‌اندرکاران حج که یکی از زیباترین و باشکوه‌ترین مسئولیت‌ها را شما برادران و خواهران به‌عهده دارید و آن عبارت است از تمهید (۲) حج - این واجب بی‌همتا و بی‌نظیر اسلامی - برای مردم مسلمان و مؤمن‌مان. همچنین تشکر میکنیم از زحمات برادران مسئول، خواهران مسئول - همان‌طور که جناب آقای قاضی‌عسکر و همچنین رئیس محترم سازمان بیان کردند - که تمهیداتی برای بهتر شدن تشرّف به حج، برای مؤمنین تدارک دیدند. درست هم همین است؛ روز به روز باید کارها را بهتر و آسان‌تر به سمت اهداف والای حج قرار داد؛ باید کار کرد. هرکدام از شما برادران و خواهران هم که مسئولیتی دارید، نقشی دارید، سعی کنید نقش خود را به بهترین وجه، با انگیزه‌ی کافی، با وقت‌گذاری، با دلسوزی انجام بدهید؛ مجموعه‌ی این تلاش‌ها محصول شیرینی خواهد داد که آن عبارت است از تحقق حجّ مطلوب برای مردم.

اما آنچه من به عنوان توصیه عرض میکنم این است که حج متعلق به ما ایرانی‌ها فقط نیست؛ حج متعلق به اسلام است، متعلق به امت اسلامی است، ضامن تداوم اسلام است. احترام ماه‌های حج - که خدای متعال برای اَشْهُرِ حَجِّ احترام قائل شده است؛ حتی زمان، احترام دارد؛ مکان، احترام دارد - نشان میدهد که چقدر این عملیات عظیم است، مؤثر است؛ اینها نشان‌دهنده‌ی این است که این فریضه، از یک خصوصیات نسبت به امت اسلامی برخوردار است که هیچ فریضه‌ی دیگری دارای این خصوصیات نیست؛ این را باید توجّه داشت.

جالب است که حج دو رویه‌ی متفاوت و مکمل یکدیگر دارد: یک رویه‌ی فردی، یک رویه‌ی اجتماعی؛ هر دو را باید رعایت کرد و توجّه داشت. رویه‌ی فردی حج متعلق به یکایک حجّاج است؛ هر کدام از حجّاج در این برهه‌ی از زمان - این برهه‌ی حج و عمره - خود را باید با خدای متعال مرتبط کند، استغفار کند، زاد و توشه برای شخص خود فراهم کند. در آیات کریمه‌ی مربوط به حج دارد «وَتَرَوُودُوا فَإِنَّ حَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى»؛ (۳) توصیه شده است به تقوا؛ هر کدام از حجّاج محترم که این نعمت بزرگ نصیب‌شان میشود، باید به فکر باشند که ظرف خودشان را پُر کنند، کوله‌بار خودشان را پُر کنند - وَأَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ - (۴) استغفار کنند، انابه کنند، دعا کنند، از خدای متعال بخواهند، در مقابل خدای متعال تعهّد کنند برای آینده‌ی خود و زندگی خود و فعالیت‌های خود؛ این کار فردی است.

در این رویه‌ی فردی حج، هر حاجی در واقع با این حرکت، با این سفر، باید خود را به خدا نزدیک‌تر کند، باید باطن خود را تطهیر کند، باید برای بقیّه‌ی عمر توشه بگیرد؛ سرچشمه‌ی برکات و معنویات برای فرد، در این سفر است، در این اعمال است، در این ایّام است؛ [حجّاج] قدر باید بدانند. چیزهایی وجود دارد که فقط در این سفر قابل تحقق است برای فرد: مشاهده‌ی کعبه عبادت است، طواف دُور کعبه عبادت است، نماز خواندن در مسجد الحرام عبادت است، زیارت قبر نبیّ مکرم عبادت است، عرفات عرصه‌ی مناجات با خدا است، مشعر عرصه‌ی توجّه به پروردگار است، مینا همین‌جور؛ از تک‌تک این اعمال، حاجی باید استفاده کند برای تطهیر باطن خود، برای علوّ درجات خود، برای ذخیره‌سازی خود در تمام طول عمر. این جنبه‌ی فردی حج است.

یک رویه‌ی دیگر، رویه‌ی اجتماعی است. حج مظهر وحدت اسلامی است، رنگ‌های مختلف، پوست‌های مختلف، ملیت‌های مختلف، شناسنامه‌های مختلف، مذاهب مختلف، سلیقه‌های مختلف همه در کنار هم و مثل هم. همه باهم طواف میکنند، باهم سعی میکنند، باهم در عرفات و مشعر وقوف میکنند؛ این وحدت خیلی چیز مهمی است.

همدلی اسلامی، مظهر واقعی همدلی و هم‌زبانی در حج است؛ نه فقط برای ملت ایران، [بلکه] برای همه‌ی مسلمانان جهان؛ برای امت اسلامی. لعنت خدا بر آن کسانی که سعی کردند حقیقت امت اسلامی را، اهمّیت امت اسلامی را از ذهنها دور کنند؛ مسلمانها را به اصناف گوناگون، به انگیزه‌های گوناگون تقسیم کنند؛ ملتینها را در مقابل عظمت امت اسلامی بزرگ کنند؛ ملت را از هم جدا کنند؛ درحالی‌که امت اسلامی مهم است؛ عظمت متعلق به امت اسلامی است؛ خدای متعال رحمتش را بر امت اسلامی نازل میکند؛ حج مظهر تشکیل امت اسلامی است، مُشتی نمونه‌ی خروار. **مِنْ كُلِّ فِجٍّ عَمِيقٍ**؛ (۵) از همه جا و از راه‌های دور، مسلمانها جمع میشوند در کنار هم و چه فرصت بزرگی که با هم حرف بزنند، با هم همدلی کنند، دردهای یکدیگر را بشنوند، اظهار همدردی با یکدیگر بکنند؛ این دیگر کجا پیش می‌آید جز در حج؟ یکی از جنبه‌های اجتماعی حج مسئله‌ی اتحاد است.

جنبه‌ی اجتماعی دیگر، نشان دادن عظمت امت اسلامی است. اینکه چند میلیون انسان جمع بشوند در مراسم معینی، این یکجا نشان دادن امت اسلامی است. از یک کشور هفتاد هشتاد میلیونی، فرض کنید که پنجاه هزار نفر، شصت هزار نفر، هفتاد هزار نفر شرکت کرده‌اند و شده این؛ این عظمت امت اسلامی را نشان میدهد.

یک جنبه‌ی دیگر، تبادل تجربیات با یکدیگر است. خیلی از کشورهای اسلامی تجربیاتی دارند؛ فرض بفرمایید ملت ایران، تجربه‌ای دارد در مواجهه‌ی با دشمن، در شناسایی دشمن، در اعتماد نکردن به دشمن، در اشتباه نکردن [در شناختن] دوست از دشمن؛ ما تجربه داریم. ما دچار اشتباه نشدیم در شناسایی دوست از دشمن؛ از اوّل انقلاب تا حالا فهمیدیم و دانستیم که دشمن حقیقی، دشمن لدود (۶) و لجوج و پیگیر، عبارت است از استکبار جهانی و صهیونیسم؛ این را فهمیدیم. گاهی اوقات همین دشمن اساسی و واقعی، حرف خود را از زبان دیگران گفته است؛ ما دچار خطا نشدیم در اینکه خیال کنیم دشمن این است؛ نه، تصریح کردیم و گفتیم دشمن استکبار است.

شما نگاه کنید به شعارهای ملت ایران در بیست و دوّم بهمن، در روز قدس، در اجتماعات عظیم که شعارشان علیه استکبار است، علیه آمریکا است، علیه صهیونیست‌ها و رژیم اشغالی صهیونیست است؛ شعارشان علیه اینها است. درحالی‌که همینها گاهی اوقات حرف خودشان را [از زبان فلان کشور] و عمل خودشان را به وسیله‌ی فلان کشور اسلامی انجام میدهند اما ما علیه آن کشور اسلامی شعار ندادیم، ملت ما علیه آن کشور اسلامی شعار نداده است؛ چرا؟ چون میدانند که او دشمن واقعی نیست، او فریب خورده است، او آلت دست است؛ این دشمن شناسی است، این تجربه‌ی ما است. بعضی از گروه‌هایی که گروه‌های اسلامی هم بودند و در بعضی از کشورها توانستند یک فرصتی هم پیدا کنند، این تجربه را نداشتند و دچار اشتباه شدند؛ با آن [کسی] که دشمن واقعی بود ساختند، علیه آن کسی که دوست محسوب میشد، حرکت کردند و ضربه‌اش را خوردند. نعمتی را خدای متعال به اینها داده بود، این نعمت را قدر ندانستند.

یکی از تجربه‌های ملت ایران ایجاد اتحاد است. خوب، مگر در کشور ما اختلاف سلیقه کم است؛ در مسائل سیاسی، در مسائل فکری، در مسائل عقیدتی اختلاف زیاد است اما مردم با وجود این اختلافات، وحدت خودشان را حفظ کردند. بعضی از بخشهای کشور ما قومیت‌های مشخصی زندگی میکنند؛ آن قومیتها هم در مراسم بیست و دوّم بهمن، در مراسم روز قدس، در مراسم گوناگونی که مظهر انقلاب است، همان جوّی شرکت میکنند که بقیه‌ی آحاد کشور شرکت میکنند. منطقه‌ی کرد [زبان] داریم، منطقه‌ی بلوچ [زبان] داریم، منطقه‌ی عرب [زبان] داریم، منطقه‌ی ترک [زبان] داریم؛ گاهی اوقات حرکات اینها به نفع انقلاب و به نفع نظام جمهوری اسلامی، برجسته‌تر از جاهای دیگر است؛ این را هم دیده‌ایم. این آن وحدت اسلامی است و ملت ایران این را تجربه کرده است.

ما سی و پنج شش سال است که این تجربه را داریم که باید داخل آحاد ملت اتحاد و اتفاق وجود داشته باشد؛ و به

برکت این اتحاد و اتفاق موفقیت‌های بزرگی هم به دست آوردیم؛ این را بعضی از کشورهای دیگر ندانستند، نفهمیدند و هنوز هم نمی‌فهمند. بر اثر یک اختلاف کوچک - یا اختلاف مذهبی، یا اختلاف قومی یا حتی اختلاف حزبی - در داخل کشورها ایشان می‌افتند به جان هم و همدیگر را مثل دشمن می‌کوبند؛ خب، خدای متعال نعمتش را از اینها می‌گیرد. اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ كُفْرًا وَّ اَحْلَوْا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ * جَهَنَّمَ يَصْلُوْنَهَا وَّ بئْسَ الْقَرَارُ؛ (۷) وقتی نعمت خدا را که تفضل کرده است، افضال (۸) کرده است، انعام کرده است نشناختیم، شکرگزاری نکردیم، این نعمت را کفران کردیم، خب خدای متعال هم رفتار خودش را با این ملت تغییر خواهد داد؛ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا يَنْقَسِبُوْنَ؛ (۹) تا وقتی من و شما در راه راست حرکت کنیم، در جاده‌ی مستقیم حرکت کنیم، خودمان را بر طبق اراده‌ی الهی تطبیق کنیم - به حد ممکن؛ حالا به‌طور کامل که ماها خیلی کوچک‌تر از این حرفها هستیم - خدای متعال نعمتش را بر ما باقی نگه میدارد، اما وقتی خودمان خودمان را خراب کردیم، خودمان ایجاد اختلاف کردیم، خودمان علیه هم توطئه کردیم، خودمان با هم دست‌به‌یقه شدیم، خدای متعال نعمتش را برمی‌دارد؛ خدا با کسی قوم‌و‌خویشی ندارد. ذَلِكَ يَآءِ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا يَنْقَسِبُوْنَ؛ نعمتی را که به شما داده، این نعمت را خدا از شما نمی‌گیرد تا وقتی خود شما زمینه را خراب کنید؛ وقتی زمینه را خراب کردید، نعمت سلب خواهد شد. این تجربه‌ی ملت ایران است که توانسته‌اند نعمت الهی را برای خودشان حفظ کنند. خب، این تجربه‌ها منتقل بشود.

کشورهای اسلامی، امروز با توطئه مواجهند؛ این را می‌فهمیم یا نه؟ امروز نه علیه شیعه، نه علیه ایران، نه علیه فلان مذهب خاص، [بلکه] علیه اسلام توطئه است. چون قرآن مال اسلام است؛ آن مرکزی و کانونی که فریاد می‌زند «لَنْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لِلْكَافِرِيْنَ عَلٰى الْمُؤْمِنِيْنَ سَبِيْلًا» (۱۰) که تشیع نیست؛ آن قرآن است، آن اسلام است؛ لذا با آن مخالفند. با هر مرکزی، با هر حنجره‌ای که مردم را و ملتها را بیدار کند مخالفند؛ با هر دستی که با استکبار در بیفتد مخالفند و آن دست دست اسلام است، آن حنجره حنجره‌ی اسلام است؛ [لذا] با اسلام مخالفند.

شیوه‌های برخورد با اسلام و دشمنی با اسلام هم متنوع [است]؛ انواع و اقسام. می‌نشینند فکر میکنند، راه پیدا میکنند برای نفوذ کردن، برای ضربه زدن. سالهای اول پیروزی انقلاب اسلامی بود که ما اطلاع پیدا کردیم رژیم صهیونیستی یک جمعیتی را معین کرده است و پول به اینها داده که بنشینند راجع به اسلام و راجع به شیعه فکر کنند، مطالعه کنند، بررسی کنند؛ خب، این مطالعه برای چیست؟ این مطالعه برای این است که ببینند چه جور میشود این عامل عظیم را، این بیداری را، این یقظه‌ی (۱۱) اسلامی را خنثی کرد؛ [اینکه] چه طور میشود به ملتهای مسلمان که بیدار شده‌اند، فهمیده‌اند که قدرت دارند، فهمیده‌اند میتوانند کار کنند ضربه زد. نشستند پولها خرج کردند. اینکه گفتم، یکی‌اش بود؛ ده‌ها مرکز و کانون - که بعضی را خبر داریم، بعضی را هم حدس می‌زنیم - در اروپا، در آمریکا، در رژیم صهیونیستی، در بعضی از کشورهای وابسته و تحت فرمان اینها به‌وجود آمد، برای اینکه ببینند راه‌ها چیست. آن وقت شما می‌بینید ایجاد اختلاف را، ایجاد خشونت را، بدنام کردن اسلام را، تجزیه کردن کشورهای اسلامی را، به جان هم انداختن ملتهای مسلمان را و به جان هم انداختن آحاد یک ملت را جزو کارهای لازم خودشان میدانند؛ یک روز وسیله‌اش فرض کنید که بلک واتر (۱۲) آمریکایی است، یک روز هم وسیله‌اش داعش عراقی یا سوری یا امثال اینها است. می‌گردند وسیله پیدا میکنند برای اینکه ایجاد اختلاف کنند.

اینها تجربه‌های ما است؛ اینها کارهایی است و چیزهایی است که ملت ایران، اینها را از نزدیک فهمیده‌اند و دانسته‌اند. ما که این قدر روی مسئله‌ی اتحاد بین مذاهب اسلامی، بین شیعه و سنی، بین ملتهای اسلامی تکیه میکنیم، این لفظ نیست؛ درد را شناخته‌ایم، درمان را شناخته‌ایم، دلمان می‌سوزد برای امت اسلامی؛ این است که دنبال میکنیم. این برای ملت ایران جاافتاده است [ولی] برای خیلی از ملتها جاافتاده نیست. حج یک فرصتی است که اینها منتقل بشود، منعکس بشود، گفته بشود. البته خب، مخالفینی دارد. آن کسانی که میخواهند این اختلافات

باشد، نمیخواهند که این تبادلات و این ارتباطات و این دوستی‌ها و این انتقال تجربه‌ها صورت بگیرد؛ باید بالاخره راه پیدا کرد.

یکی از کارهای مهم در حج، همان جنبه‌های شخصی و فردی است. اینکه ما روی جنبه‌های اجتماعی حج تکیه میکنیم، ما را از جنبه‌های فردی حج غافل نکند: تضرع، خشوع، خشیت، دعا. فرصت خوبی است؛ هیچ جا مثل مسجدالحرام نمیشود؛ هیچ جا مثل مسجدالنبی نمیشود؛ این فرصت در اختیار شما است، در اختیار حاجی است. خیلی بی‌سعادت می‌خواهد که کسانی این را رها کنند بروند در بازار، در این دکان، در آن دکان. حالا فرمودند که جلوی بازارگردی را گرفته‌اند، [اما] خب گزارشهایی که به من میرسد، این است که متأسفانه نه، بعضی از حجّاج ما باز گرفتار این بیچارگی هستند: برو در این بازار پهلوی این دکان‌دار، پهلوی آن کاسب - زن یک‌جور، مرد یک‌جور - یک جنس بُنجلی را به دو برابر قیمت بخر، سوار هواپیما کن بردار بی‌اور تهران یا فلان شهر دیگر؛ [این] غلط است؛ خیلی غلط است. مردم ما باید این را توجّه کنند که کار غلطی است. خرید را همه‌جا میشود کرد، بازار را همه‌جا میشود رفت، جنس را همه‌جا میشود خرید، پول را این‌جوری همه‌جا میشود دور ریخت - این پول دور ریختن است دیگر؛ همه‌جا میشود پول را انسان دور بریزد - برو سراغ آن کاری که جاهای دیگر نمیشود کرد و آنجا میشود کرد؛ آن، نگاه کردن به کعبه است؛ آن، نماز گزاردن در مسجدالحرام است؛ آن، بوسیدن جای پای پیغمبر است. پیغمبر اکرم در این شهر راه رفته است، حرف زده است، این فضا پر از امواج صدای نبی مکرّم اسلام است؛ حیف نیست انسان در این فضا تنفس نکند! این دیگر کجای دنیا پیدا میشود؟ اینها را حجّاج ما قدر بدانند، والا بازار رفتن و گردش کردن مانند اینها که خب همه‌جا دنیا میشود این کارها را انجام داد؛ در تهران هم میشود انجام داد، در اصفهان هم میشود انجام داد، در تبریز هم میشود انجام داد، در مشهد هم [میشود]! همه‌جا دنیا میشود این کارها را انجام داد. برو سراغ آن کاری که در این جاها نمیشود انجام داد و مخصوص حج است؛ اینها توصیه‌های ما است. امیدواریم خداوند متعال ان شاء الله توفیق حجّ مقبولی به همه‌ی شما عنایت کند. ما هم از شما التماس دعا داریم.

والسلام علیکم ورحمة‌الله

- ۱) در ابتدای این دیدار، حجّت‌الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی‌عسکر (نماینده‌ی ولی‌فقیه در امور حج و زیارت) و آقای سعید اوحدی (رئیس سازمان حج و زیارت) گزارشی بیان کردند.
- ۲) زمینه‌سازی، آماده کردن مقدمات
- ۳) سوره‌ی بقره، بخشی از آیه‌ی ۱۹۷: «... و برای خود توشه بگیرید که در حقیقت، بهترین توشه پرهیزکاری است...»
- ۴) سوره‌ی هود، بخشی از آیه‌ی ۳: «و اینکه از پروردگارتان آمرزش بخواهید...»
- ۵) سوره‌ی حج، بخشی از آیه‌ی ۲۷: «... از هر راه دوری می‌آیند.»
- ۶) سرسخت، ستیزه‌جو
- ۷) سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۲۸ و ۲۹: «آیا به کسانی که [شکر] نعمت خدا را به کفر تبدیل کردند و قوم خود را به سرای هلاکت درآوردند ننگریستی؟ [در آن سرای هلاکت که] جهنم است [و] در آن وارد میشوند و چه بد قرارگاهی است.»
- ۸) لطف، عطا
- ۹) سوره‌ی انفال، بخشی از آیه‌ی ۵۳: «... نعمتی را که بر قومی ارزانی داشته تغییر نمیدهد، مگر آنکه آنان آنچه را در دل دارند تغییر دهند...»
- ۱۰) سوره‌ی نساء، بخشی از آیه‌ی ۱۴۱: «... هرگز بر [زبان] مؤمنان، برای کافران راه [تسلطی] قرار نداده است.»
- ۱۱) بیداری، هوشیاری
- ۱۲) یکی از بزرگ‌ترین شرکتهای خصوصی نظامی که بسیاری از مأموریت‌های حسّاس پنتاگون و سیا را انجام

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

می‌دهد.